

**Stichting "LEVgroep-Leven en Verbinden"
te
Helmond**

Rapport inzake de jaarrekening 2017

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Verslag Raad van Toezicht	7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	10
Balans per 31 december 2017	12
Staat van baten en lasten over 2017	14
Toelichting op de balans per 31 december 2017	15
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	19
Overige gegevens	23

Bestuursverslag

Voor u ligt de jaarrekening 2017 van de Stichting LEVgroep Leven & Verbinden (hierna te noemen LEVgroep) statutair gevestigd te Helmond.

Onze missie

LEV staat voor Leven en Verbinden en dat is precies wat wij doen. Wij verbinden mensen met elkaar in gezinnen, buurten, wijken en organisaties. Wij zijn er voor iedereen die (hulp)vragen heeft over zorg, wonen, opvoeden, relaties, werken, geldzaken en formulieren; actief wil zijn in wijk of buurt; of meer wil weten over vrijwilligerswerk. LEVgroep inspireert mensen om mee te doen aan een samenleving in beweging.

Ons werkgebied in 2017

LEVgroep levert haar diensten in de Peel en Dommelvallei. Dit betreffen Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.s., Someren en Son en Breugel. Ons dienstenpakket is in elke gemeente verschillend. LEVgroep is erop ingericht maatwerk per gemeente te kunnen leveren, met gebruikmaking van de kennis en capaciteiten van het grotere geheel ('de groep'). Ten gevolge van het winnen van de aanbesteding in Oirschot zullen wij de komende vier jaar ook hier uitvoering geven aan het brede welzijnswerk alsmede de integrale toegang tot het sociaal domein vormgeven.

De transformatie van het sociaal domein

2017 kan worden beschouwd als een jaar waarin er wederom veel in beweging was. Dit houdt verband met de op gang gekomen transformatie van het sociaal domein. In 2015 vond de transitie plaats, de omvangrijke overdracht van taken op het gebied van zorg, jeugdzorg en (arbeids)participatie van het Rijk naar gemeenten. In eerste instantie heeft bij gemeenten de nadruk gelegen op een goede overname van deze taken. En nu dat heeft plaatsgevonden, is de focus verlegd naar vernieuwing van de uitvoering van deze taken, de transformatie genoemd. De doorontwikkeling van ons sociaal werk wordt daarin meegenomen.

Licht, preventief en dichtbij

De visie die gemeenten voor de transformatie hanteren, past goed bij de benaderwijze die LEVgroep voorstaat: inwoners met een hulpvraag moeten zo kort en licht als mogelijk worden bediend waarbij de eigen kracht en de kracht die in iemands sociale netwerk of omgeving aanwezig is zoveel mogelijk benut wordt. Door dichtbij en vanuit de dorpen en wijk te werken, kan preventiever worden opgetreden. Problemen worden hierdoor klein gehouden of voorkomen. Dit bespaart niet alleen de inzet van duurdere zorgvormen. Het voegt - nog belangrijker - ook mensengeluk toe.

Actief partnerschap

LEVgroep stelt zich in deze ontwikkeling op als actieve partner. We denken en ontwikkelen mee met onze opdrachtgevende gemeenten. Wat is er nodig om te normaliseren in plaats van problematiseren? Hoe komen we tot 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'? Welke collectieve voorzieningen kunnen preventiever te zijn in wijk of buurt en een alternatief bieden voor individuele trajecten? Als deelnemer bij diverse gemeentelijke overlegtafels brengen wij onze kennis en ervaring in. Ook in de richting van ketenpartners stellen wij ons op als een actieve speler. Sterke verbanden met het werkbedrijf, zorgorganisaties, woningbouwcorporaties, politie, ggz, huisartsen, onderwijs et cetera zijn voor prestaties in het welzijnsdomein essentieel.

Onze visie 'Next LEVEL'

LEVgroep bereidt zich uiteraard al langer voor op genoemde transformatie. Bijvoorbeeld door de schaalvergroting in de voorgaande jaren, door gebiedsgericht te gaan werken, door de toepassing van 'Welzijn-nieuwe-stijl' en door de opbouw van meer collectieve diensten zoals bijvoorbeeld LerenMetLEV. In 2015 en 2016 hebben we bij deze ontwikkeling dankbaar en uitvoerig gebruik kunnen maken van het stimuleringsprogramma "In voor Zorg!", bekostigd door het ministerie van WVS en uitgevoerd door Vilans. Met behulp van dit programma hebben we onze visie aangescherpt, onze organisatie aangepast, nieuwe werkwijzen uitgedacht en onze kostprijs verlaagd. In 2017 hebben we onder noemer 'Next level' deze visie verder

geïmplementeerd. Dit alles om onze organisatie actueel en eigentijds te houden en goed aan te blijven sluiten op de behoeften van klanten, partners en gemeenten.

Ons dienstverleningsmodel: wat kan jezelf, samen of met je omgeving?

Iedereen kan met elke vraag terecht bij LEVgroep, dat is ons uitgangspunt. Eenvoudige vragen lossen we direct op. Als er meer nodig is, volgt meer inzet. In ons dienstverleningsmodel hanteren we daarbij een viertal treden:

1. Wat kun jezelf? > stimulering van eigen kracht van burgers
2. Wat kun je samen? > het stimuleren en faciliteren van zorgzame buurten
3. Wat kan je omgeving? > de inzet van het informele netwerk
4. En waarbij heb je onze aanvullende steun nodig? > het voorzien in een vangnet voor bewoners die tijdelijk intensievere ondersteuning nodig hebben.

Genoemde vragen richten onze dienstverlening in. En ook nog eens in die volgorde. Collectieve vormen van dienstverlening (groepswork) gaan voor individuele vormen van dienstverlening (één-op-één trajecten). En informele vormen van ondersteuning voor formele vormen. En we zitten daarbij niet stil. Met inzet vanuit onze teams, staf en innovatiemedewerkers hebben we in het afgelopen jaar op elke trede ons aanbod vernieuwd en verder doorontwikkeld.

Onze raden, gedeeld zeggenschap

En die vernieuwing gaven we samen vorm. LEVgroep is een organisatie waarin zeggenschap wordt gedeeld; iedereen moet zich mede-eigenaar van onze diensten voelen. De Raad van Bestuur is het formele besluitvormende orgaan en bestaat sinds 1 september 2014 uit de heer J.P. Ragetlie. Deze wordt gecontroleerd door de Raad van Toezicht die de Governancecode Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening hanteert. Daarnaast heeft LEVgroep een Vrijwilligersraad, een Cliëntenraad en een Ondernemingsraad. Alle genoemde raden wordt actief betrokken bij de maatschappelijke koers en het beleid van LEVgroep. Jaarlijks houden we bijvoorbeeld een gezamenlijke koerssessie. Trots zijn wij op de betrokkenheid van onze raden; hun inbreng ons veel waard.

Onze organisatie: lokaal en gericht op uitvoeringskracht

LEVgroep heeft bewust een platte organisatie ingericht met een sterke lokale oriëntatie. Onze teams zijn onze belangrijkste organisatie-eenheid. Per gemeente zijn er één of meerdere teams die verantwoordelijk zijn voor het grootste deel van onze dienstverlening. De teams zijn samengesteld met medewerkers en vrijwilligers met diverse achtergronden ten einde de beschikbaarheid van zoveel mogelijk kennis en vaardigheden te waarborgen. Aan het hoofd van ieder team staan één of twee zogenaamde LEVnetwerkers. De functie van LEVnetwerker is met behulp van het reeds genoemde landelijke VWS-programma ontwikkeld en in 2017 tot wasdom gekomen. De LEVnetwerker is naast voorman/vrouw van het team ook verantwoordelijk voor de verbindingen met andere actoren in het gebied alsmede de ontwikkeling van collectieve voorzieningen waardoor individuele trajecten afgeschaald kunnen worden. Genoemde teams worden ondersteund door een compacte centrale organisatie, bestaande uit een stafteam en facilitair-ondersteunend team.

Aansturing van LEVgroep geschiedt door een managementteam welk bestaat uit drie managers en de directeur-bestuurder. Het managementteam is in de afgelopen jaren ingekrompen van 7 naar 4 leden en werkt vanuit een collectieve verantwoordelijkheid voor de prestaties van de gehele organisatie.

Gedreven inzet van beroepskrachten en vrijwilligers

Onze dienstverlening komt tot stand door inzet van beroepskrachten samen met vrijwilligers. Beide zijn essentieel om onze opdracht te kunnen uitvoeren. In het kader van alle ontwikkelingen binnen het sociaal domein is er in 2017 weer veel aandacht uitgegaan naar coaching, training en begeleiding van zowel onze medewerkers als vrijwilligers. Daarbij stelt LEVgroep 'Persoonlijk leiderschap' centraal: zelf verantwoordelijkheid nemen en initiatief tonen in alle lagen van de organisatie.

Wat we van de burger vragen, vragen we ook van onszelf.

Op dit moment hebben we naast onze circa 300 beroepskrachten meer dan 1.500 LEV-vrijwilligers ingezet in ons werkgebied. Uitgaande van een gemiddelde ureninzet van 2 uur per week voegen de vrijwilligers daarmee tenminste 154.600 uur per jaar toe aan onze beroepsinzet. Hiervoor zijn wij de vrijwilligers erg dankbaar!

Kwaliteit in onze bedrijfsprocessen

LEVgroep hecht belang aan het op orde hebben van haar bedrijfsprocessen. In overleg met gemeenten wordt onze opdracht vastgelegd, worden werkplannen gemaakt en vindt uitvoering van plaats op de aan ons toevertrouwde taken. Belangrijk

vinden we het dat onze ureninzet en klantcontacten goed navolgbaar zijn. V-office, een ICT-systeem waarin wij al onze registraties en bedrijfsprocessen bijeengebracht hebben, helpt ons daar enorm bij. Het biedt ons goede sturingsinformatie. Omdat LEVgroep ISO-9001 gecertificeerd is, worden onze bedrijfsprocessen jaarlijks geaudit. Uit de audit in 2017 kwamen enkele adviezen op het gebied van de borging van onze processen en hier is actief mee aan de slag gegaan. Ook zijn we vroegtijdig aan de slag gegaan met de komst van de Europese Verordening Gegevensbescherming zodat we hier goed op voorbereid zijn

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

LEVgroep ondersteunt in haar werk niet alleen mensen met een kwetsbare (arbeids)positie, maar wij bieden hen ook een plek in onze eigen organisatie. De Zorg- en Gemakdiensten en het Stadsleerbedrijf Helmond zijn een goed voorbeeld. Uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt doen werkervaring op en stromen uit naar betaald werk. Leerlingen op MBO-niveau verrichten hun stage bij LEVgroep. Beide groepen leveren diensten voor/bij inwoners van Helmond in een kwetsbare positie, en maken het voor hen mogelijk om zelfstandig te blijven wonen. Het mes snijdt zo aan twee kanten.

Financiële ontwikkelingen in 2017

LEVgroep is een non-profit instelling en wenst verkregen middelen zoveel als mogelijk in te zetten op de maatschappelijke behoeften in onze gemeenten. De crisis en druk op de gedecentraliseerde budgetten maken dat veel gemeenten (hebben) moeten besparen. Ook LEVgroep heeft hiermee te maken gehad. Toch is LEVgroep voor wat betreft haar omvang, financieel en personeel gezien, stabiel gebleven. Over 2017 is ons bedrijfsresultaat, voor bestemmingsreserves, € 25.234.

De subsidieopbrengsten zijn merendeels conform begroot. De hogere overige opbrengsten betreffen enerzijds middelen voor nieuwe projecten en anderzijds verdere verbreding en verdieping van al lopende diensten. Ook maken we goed gebruik van de mogelijkheden die fondsen bieden.

Aandachtspunt is wel de omvang van onze algemene reserve. Deze bedraagt ultimo 2017 € 1.045.144, oftewel 6,5% van de opbrengsten (2016: € 1.019.910, 6,7%). Onze accountant en de brancheorganisatie geven al een aantal jaren aan dat voor soortgelijke organisaties een algemene reserve van 10-15% van de subsidieopbrengsten redelijk wordt geacht. Dit vormt een risico in geval onze dienstverlening zou moeten inkrimpen.

De hogere personeelskosten zijn het gevolg van extra ureninzet in verband met start/uitbreiding projecten, de consequenties van de invoering van de gewijzigde cao en het hogere ziekteverzuim. Gedurende 2017 waren er gemiddeld 212 fte's (2016: 197 fte's) in dienst van LEVgroep. Per 31 december 2017 bedraagt het aantal fte 215,6. Het ziektepercentage is in 2017 helaas gestegen naar 8,44%, in 2016 was dit 6,6%. Middels het interne programma 'Gezond Werkt!' wordt hier extra inzet op gepleegd.

Begroting 2018

LEVgroep is een financieel gezonde organisatie en om dat te kunnen blijven streven wij jaarlijks een klein plusje na.

De begroting 2018 sluit met een klein positief resultaat van € 6.065 na aanwending van een bestemmingsreserve van € 50.000. In de aanvragen naar de gemeenten voor 2018 is gerekend met de door ons in 2016 verlaagde kostprijs. Indexering van subsidies vindt in 2018, op een uitzondering na, wederom niet plaats. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor 2019, aangezien de cao-stijgingen wel doorlopen. Verder is in de begroting rekening gehouden met onze start per 1 april 2018 in Oirschot.

Bijzondere aandachtsgebieden

Om zorgkosten te kunnen besparen en minder te medicaliseren is het nodig dat er meer ingezet wordt op preventie, integrale benaderwijzen en de benutting van lichte, informele vormen van hulp. Dat zijn precies die taken waar LEVgroep goed in is. En juiste ons brede aanbod op deze taken zorgt ervoor dat we hier echt een vuist op kunnen maken. De dynamiek in het sociaal domein is er echter een die geen zekerheid biedt over de precieze toedeling van taken in de toekomst. Er doet zich steeds meer concurrentie voor; via bestaande of nieuwe aanbieders. Gemeenten kunnen beslissen taakvelden zelf uit te gaan voeren, een model dat wij niet voorstaan. Ook kan ervoor gekozen worden taken te verwerven via inkoop- en aanbestedingsprocessen als alternatief voor subsidiefinanciering. Bovendien worden we steeds vaker gevraagd om personeel te detacheren. De drukte in het sociaal domein, de druk op de gemeentelijke budgetten en de relatieve onzichtbaarheid van preventie, vormen risico's en kunnen tot versnippering van ons taakveld leiden.

Inzet voor de toekomst

In 2018 zal LEVgroep als goed opdrachtnemer verder bouwen aan de stimulering van eigen kracht en vrijwillige inzet alsmede de tot stand brenging van zorgzame buurten. We vinden het daarbij belangrijk om voor onze klanten bij te dragen aan breed

en passend aanbod. We houden onze kostprijs en overhead laag om concurrerend te kunnen zijn en zetten in op ontzorging van en goed samenspel met onze gemeenten. Het voordeel van onze schaal, laten we daarbij ten goede komen aan al onze gemeenten. Een goede verbinding met onze vrijwilligers en ketenpartners op het gebied van zorg, wonen, werk en onderwijs blijft daarbij van groot belang, willen we voor onze inwoners het verschil kunnen blijven maken!

Helmond, 1 maart 2018

Jasper Ragetlie

Directeur-bestuurder

De heer J.P. (Jasper) Ragetlie

Nevenfuncties:

Lid Adviesraad IVO-Deurne

Lid Adviesraad Stichting JIBB

Lid Adviesraad Stichting Leergeld Deurne

Lid Raad van Toezicht Stichting Cubiss Next

Reservist 13de Lichte Brigade Oirschot

Voorzitter Bestuur Stichting Ditisonzewijk.nl

Lid Bestuur Stichting Gemeenschapsservice Helmond

Lid Commissie Wonen gemeente Helmond

Verslag Raad van Toezicht

Inleiding

Onze opdrachtgevende gemeenten zijn stevig aan de slag met de doorontwikkeling van het sociaal domein. LEVgroep beweegt daarin proactief mee. 2017 was voor ons zodoende een jaar met volop beweging. Goed werd door ons daarbij gekeken naar hetgeen gemeenten, buurten en inwoners nodig hebben; hierop beoordelen wij de inzet van de Raad van Bestuur. Onze aanpak, in 2016 opgezet met behulp van het door het Ministerie van VWS ondersteunde traject 'In-Voor-Zorg', werd verder geïmplementeerd. De Raad van Toezicht heeft dit nauwlettend gevolgd en is zeer te spreken over het resultaat. Het waarborgt dat LEVgroep goed aangesloten blijft op het sociaal domein, de behoeften van opdrachtgevers, ketenpartners en klanten. Inspirerend vindt de Raad van Toezicht het daarbij dat de koers die LEVgroep voert, in samenspraak met Vrijwilligersraad, Cliëntenraad en Ondernemingsraad wordt vormgegeven. Naast deze inhoudelijke betrokkenheid heeft de Raad van Toezicht ook toezicht gehouden op bedrijfsvoering en financiën. We zijn verheugd dat LEVgroep een gezonde, non-profit organisatie is waarin gemotiveerde medewerkers en vrijwilligers met veel creativiteit tot uitvoering van hun taken komen. Dit schept een goede uitgangspositie om de uitdagingen in het huidige werkgebied alsmede die in de nieuwe gemeente Oirschot aan te kunnen.

Namens de Raad van Toezicht,
Jos van Balveren, voorzitter

Samenstelling Raad van Toezicht per 31 december 2017

Op 31 december 2017 bestond de Raad van Toezicht van de LEVgroep uit zes personen. Er is besloten op termijn terug te gaan naar een omvang van vijf personen.

De heer J. (Jos) van Balveren, voorzitter

Consultant

Nevenfuncties:

Lid Raad van Toezicht Personele Unie Opmaat/Jan Ligthart Groep

Lid Adviescommissie Effectieve sociale interventies van Movisie

Voorzitter Sociale Raad Tilburg (tot 1 juli 2017)

De heer van Balveren is voorzitter van de Raad sinds 1 april 2011.

De heer S. (Sjef) Soeterboek

Nevenfuncties:

Voorzitter Stichting "De reikende Hand"

Secretaris Stichting Geloof, Hoop en Liefde, Kasteel Croy

Lid van Raad van Toezicht Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant, Helmond

De heer Soeterboek is lid van de Raad sinds 1 oktober 2010

De heer P. (Peter) Tijssen

Directeur/bestuurder Amalia Zorg

Nevenfuncties:

lid AB Waterschap de Dommel

De heer Tijssen is lid van de Raad sinds 31 december 2008.

De heer T. (Toon) Dingen

Financieel adviseur

Nevenfuncties:

Lid Raad van Commissarissen Rabobank Helmond

Voorzitter Rekenkamer commissie gemeente Helmond

Bestuurslid Stichting Microhulp Helmond

Bestuurslid Stichting Inspecteur Hermans fonds

Penningmeester/secretaris Stichting Vrienden van het Elkerliek Helmond

De heer Dingen is lid van de Raad sinds 6 maart 2008.
De heer Dingen neemt per 23-01-2018 afscheid van de Raad.

Mevrouw M. (Marieke) van Baars
Strategisch Adviseur & Programma Management, ROS Robuust, Robuust Maatwerk te Eindhoven
Programmamanager VEZN

Nevenfuncties:

Lid RvT CultuurmijOost Arnhem
Voorzitter Stichting Broederij
Voorzitter Stichting COEN
Voorzitter Stichting Jonge Helden Academie te Nijmegen

Mevrouw van Baars is lid van de Raad sinds 1 september 2012.

Mevrouw Y. (Yvonne) van Mierlo, vicevoorzitter
Raad van Bestuur Movisie

Nevenfuncties:

Lid raad van advies UWV SMZ
Voorzitter adviesraad UWV Werkbedrijf NL
Voorzitter raad van commissarissen Rabobank Helmond
Lid onafhankelijke onderzoekscommissie Chroom 6 gemeente Tilburg
Lid raad van toezicht Jan van Brabant Helmond

Mevrouw van Mierlo is lid van de raad sinds 1 september 2016.

De heer W. (Wim) van den Reek

Nevenfuncties:

Voorzitter RvC Van Rijsingen Groep, groente en diepvries
Voorzitter RvC Lactona Holding BV, tandenborstelfabriek
Voorzitter RvC Samen Verder, thuiszorgorganisatie
Lid Stak (Stichting Administratiekantoor) Sanders Holding BV, heftrucks
Lid Stak Adams Holding BV, personal Holding
Technisch voorzitter Huurders Belangenvereniging Woonpartners, tijdelijk loopt dit jaar af.

De heer van den Reek treedt op 01-01-2018 toe tot de Raad.

Werkzaamheden Raad van Toezicht

We hanteren de 'corporate governance code' voor goed bestuur en toezicht.

De Raad van Toezicht kent drie taken:

Houden van toezicht

Op basis van wederzijds vertrouwen en respect volgt en bevraagt de Raad van Toezicht vanuit zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid de Raad van Bestuur kritisch over de strategische koers van de organisatie, respectievelijk over het daartoe ontwikkelde meerjarenbeleidsplan en de uitvoering daarvan.

Controle op de vooraf gestelde doelstellingen, resultaten van beleid.

Naleving van wetten en regelgeving.

Doelmatige en rechtmatige besteding van de middelen. De RvT stelt dit beleid vast.

Advisering

Als tweede opdracht geldt dat de RvT, de RvB ondersteunt en gevraagd en ongevraagd adviseert bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. De kwaliteit van de advisering wordt bepaald door de mate waarin RvT en RvB anticiperen op ontwikkelingen.

Werkgeverschap Raad van Bestuur

De zorg voor een adequate bemensing van de Raad van Bestuur (aanstelling, functioneringsbegeleiding en beëindiging van het dienstverband).

Het uitvoeren van personeelszorg ten behoeve van de Raad van Bestuur.

Het houden van een jaarlijkse evaluatie en beoordeling van de prestaties van de Raad van Bestuur als geheel en (indien van toepassing) van de individuele leden van de Raad van Bestuur.

Het toepassen van het arbeidsvoorwaardenbeleid en het vaststellen van de beloning van de Raad van Bestuur.

Deze focus van de RvT op 'toezicht' en 'advisering' en werkgeverschap dragen bij aan de kwaliteit en continuïteit van de LEVgroep. De Raad van Toezicht kwam in 2017 6 maal bijeen in aanwezigheid van de bestuurder. Er waren 6 reguliere vergaderingen. Daarnaast waren er 2 studiebijeenkomsten.

Door de Raad zijn in 2017 besproken en formeel goedgekeurd:

De Jaarrekening 2016

De begroting 2018

Daarnaast kwamen aan de orde:

De algemene gang van zaken

De kwartaalcijfers en eindejaarsprognose

Managementletter 2016 van de externe accountant

Beoordelingsgesprek directeur bestuurder

Werving nieuw lid van de Raad van Toezicht

De zelfevaluatie van het functioneren van de Raad van Toezicht

Overleg met de OR 2x

Overleg met de Vrijwilligersraad

Kwaliteitslabel en Governance-code Sociaal Werk Nederland

Auditcommissie

Voor de ondersteuning van zijn werkzaamheden heeft de Raad van Toezicht de Auditcommissie ingesteld.

Op 31 december 2017 waren drie toezichthouders lid van de Auditcommissie:

- De heer S. Soeterboek
- De heer T. Dingen
- Mevrouw M. van Baars

De Auditcommissie houdt in opdracht van de Raad toezicht op:

De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen

De financiële informatieverschaffing

De relatie met de externe accountant

De Auditcommissie kwam in 2017 5 maal bijeen in aanwezigheid van de Bestuurder. Op de agenda stonden: de tussentijdse financiële resultaten; het Accountantsverslag van de accountant, de Jaarrekening 2016, en de begroting 2018.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven', welke is uitgevaardigd door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Grondslag vergelijkingscijfers

De cijfers 2016, zijn waar nodig, geherrubriceerd, teneinde vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting LEVgroep Leven en Verbinden, statutair gevestigd te Helmond, bestaan voornamelijk uit het verrichten van welzijnsdiensten en maatschappelijke dienstverlening.

Kasstroomoverzicht

Onder gebruikmaking van de vrijstelling zoals genoemd in Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 is het kasstroomoverzicht niet bij deze jaarrekening gevoegd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met verkregen investeringssubsidies en verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. De afschrijvingen starten in het kwartaal waarin de activa in gebruik zijn genomen.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen de nominale waarden onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

De subsidies worden toegekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Indien het toegekende subsidiebedrag conform beschikking of begroting nog niet volledig is ontvangen, wordt dit als nog te ontvangen subsidie op de balans onder de overige vorderingen verantwoord, rekening houdend met de periodetoerekening.

Liquide middelen

De liquide middelen staan voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de Stichting.

Bestemmingsreserves

De vorming van bestemmingsreserves geschiedt op basis van besluitvorming door het bestuur/RvT, waarbij tevens het beleid ten aanzien van de reserves is vastgesteld. Dotaties aan en onttrekkingen uit de reserve gebeuren conform dit vastgestelde beleid.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's welke voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten van de stichting, waarvan de omvang niet exact is vast te stellen maar wel redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn langlopend van aard en worden opgenomen tegen nominale waarde.

Pensioenverplichtingen

De stichting heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een reservering opgenomen. Aangezien deze verplichtingen een kortlopend karakter hebben, worden deze gewaardeerd tegen de nominale waarde. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft de stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal een jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

De baten hebben voornamelijk betrekking op subsidiebijdragen. De WMO-subsidiebijdragen zijn nog niet definitief vastgesteld. In de staat van baten en lasten zijn die subsidiesbijdragen verantwoord waarvan de verwachting is dat deze definitief worden toegekend door de subsidieverstrekker. Eventuele verschillen tussen de verantwoorde en de definitief vastgestelde subsidies zullen in de volgende jaren worden verantwoord.

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen bijdragen en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Positieve resultaten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. Zij vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte gebruiksduur.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Overig

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregels toepassing WNT. De stichting heeft de Beleidsregels toepassing WNT, waaronder het wetsvoorstel Aanpassingswet WNT, als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017*(na resultaatbestemming)*

ACTIVA (in euro's)	<i>31 december 2017</i>		<i>31 december 2016</i>	
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	39.289		49.866	
Inventarissen hard- en software	115.046		100.203	
Vervoermiddelen	<u>5.246</u>		<u>7.461</u>	
		159.581		157.530
Viottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	524.504		568.410	
Overige kortlopende vorderingen	<u>306.004</u>		<u>168.159</u>	
		830.508		736.569
Liquide middelen		3.391.862		2.729.220
TOTAAL		<u>4.381.951</u>		<u>3.623.319</u>

PASSIVA
(in euro's)

31 december 2017

31 december 2016

Eigen vermogen

Bestemmingsreserves	80.227		80.227	
Algemene reserves	<u>1.045.144</u>		<u>1.019.910</u>	
		1.125.371		1.100.137

Vorzieningen

Overige Voorzieningen		323.120		387.706
-----------------------	--	---------	--	---------

Kortlopende schulden

Crediteuren	307.209		102.757	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	837.609		727.476	
Overige kortlopende schulden	<u>1.788.642</u>		<u>1.305.243</u>	
		2.933.460		2.135.476

TOTAAL

4.381.951

3.623.319

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	2017	Begroting 2017	2016
(in euro's)			
Subsidieopbrengsten	11.747.121	11.702.316	10.867.211
Overige opbrengsten	<u>4.302.840</u>	<u>3.330.719</u>	<u>3.909.741</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	16.049.960	15.033.035	14.776.952
Personeelskosten	13.235.404	12.287.700	12.101.650
Afschrijvingen	89.660	174.000	166.246
Huisvestingskosten	1.103.821	967.000	943.083
Algemene kosten	979.975	973.500	904.609
Activiteitskosten	<u>700.622</u>	<u>646.000</u>	<u>708.852</u>
Som der bedrijfskosten	16.109.483	15.048.200	14.824.440
Bedrijfsresultaat vóór bijzondere baten en lasten	-59.522	-15.165	-47.488
Bijzondere baten en lasten	<u>77.951</u>	<u>0</u>	<u>52.569</u>
Bedrijfsresultaat na bijzondere baten en lasten	18.429	-15.165	5.081
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	6.806	20.000	16.720
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Financiële baten en lasten	6.806	20.000	16.720
Resultaat boekjaar	25.234	4.835	21.801
Mutaties uit bestemmingsreserve	0	0	0
Resultaat naar eigen vermogen	25.234	4.835	21.801

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventarissen hard- en software	Vervoer- middelen	Totaal
<u>Stand per 1 januari 2017</u>				
Aanschaffingswaarde	105.768	759.660	27.760	893.188
Cumulatieve afschrijvingen	-55.902	-659.457	-20.299	-735.658
Boekwaarde	<u>49.866</u>	<u>100.203</u>	<u>7.461</u>	<u>157.530</u>
<u>Mutaties in de boekwaarde</u>				
Investeringen	0	93.461	0	93.461
Aanschaffingswaarde desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen op materiële vaste activa	-10.577	-78.618	-2.215	-91.410
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0
	<u>-10.577</u>	<u>14.843</u>	<u>-2.215</u>	<u>2.052</u>
<u>Stand per 31 december 2017</u>				
Aanschaffingswaarde	105.768	853.121	27.760	986.649
Cumulatieve afschrijvingen	-66.479	-738.075	-22.514	-827.068
Boekwaarde	<u>39.289</u>	<u>115.046</u>	<u>5.246</u>	<u>159.581</u>

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Gebouwen en terreinen	10%
Inventarissen hard- en software	10%-33,3%
Vervoermiddelen	20%-25%

Viottende activa

Vorderingen

Debiteuren

(in euro's)

31 december 2017

31 december 2016

Debiteuren	571.504	568.410
Voorziening dubieuze debiteuren	-47.000	0
	<u>524.504</u>	<u>568.410</u>

Een voorziening voor dubieuze debiteuren is in 2017 gevormd voor een aantal specifieke vorderingen.

Overige kortlopende vorderingen:

31 december 2017

31 december 2016

Subsidievorderingen	282.881	119.247
Vooruitbetaalde bedragen	0	0
Rente	4.007	9.098
Overige vorderingen	19.116	39.815
	<u>306.004</u>	<u>168.159</u>

De vorderingen hebben een verwachte looptijd korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

31 december 2017

31 december 2016

ABN AMRO spaarrekeningen	3.220.005	2.555.593
Rabobank spaarrekeningen	9.525	8.902
ABN AMRO Bank N.V.	103.334	104.212
Rabobank	53.976	55.696
Kas	5.021	4.817
	<u>3.391.862</u>	<u>2.729.220</u>

PASSIVA**Eigen vermogen***(in euro's)*

	<u>Bestemmings- reserves</u>	<u>Algemene reserves</u>	<u>Totaal</u>
Stand per 1 januari 2017	80.227	1.019.910	1.100.137
Resultaat boekjaar	0	25.234	25.234
Dotaties boekjaar	0	0	0
Onttrekkingen boekjaar	0	0	0
Stand per 31 december 2017	<u>80.227</u>	<u>1.045.144</u>	<u>1.125.371</u>

Bestemmingsreserves*(in euro's)*

	<u>Stand per 1-1-2017</u>	<u>Dotatie Boekjaar</u>	<u>Onttrekkingen Boekjaar</u>	<u>Stand per 31-12-2017</u>
Eigen bijdrage ID-werknemers	22.727	0	0	22.727
Vervanging vervoer buurtconciërges	7.500	0	0	7.500
Doorontwikkeling "In voor LEV"	50.000	0	0	50.000
	<u>80.227</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>80.227</u>

Eigen bijdrage ID-werknemers

Deze bestemmingsreserve is gevormd om het verschil tussen de verhoging van de loonwaarde van de ID-werknemers en de tegemoetkoming in de loonkosten van ID-werknemers ontvangen van de gemeente Helmond in de toekomst te compenseren.

Vervanging vervoer buurtconciërges

De bestemmingsreserve vervoer buurtconciërges is gevormd ten behoeve van vervanging van de electrocar van de buurtconciërges in de binnenstad.

Doorontwikkeling "In voor LEV"

Deze bestemmingsreserve is gevormd ten behoeve van het ontwikkeltraject van teams om de nieuwe visie en strategie optimaal te kunnen realiseren.

	2017	2016
<u>Algemene reserves</u>		
Stand per 1 januari	1.019.910	1.000.483
Overdracht verzelfstandiging Dorpswerkplaats 't Saam	0	-2.374
Resultaat boekjaar	25.234	21.801
Stand per 31 december	<u>1.045.144</u>	<u>1.019.910</u>

Voorzieningen

Overige voorzieningen

(in euro's)

	Stand per 1-1-2017	Dotaties Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Stand per 31-12-2017
Personele voorziening	77.387	0	-2.653	74.734
Frictiekosten	77.951	0	-77.951	0
Productieverlies langdurig zieken	190.037	58.349	0	248.386
Verlieslatende contracten	42.331	0	-42.331	0
	<u>387.706</u>	<u>58.349</u>	<u>-122.935</u>	<u>323.120</u>

Personele voorziening

Voorziening is gevormd voor financiële verplichtingen gepaard gaande met ontslag van medewerkers onder andere wegens bedrijfseconomische omstandigheden.

Frictiekosten

De gemeente Geldrop Mierlo heeft ervoor gekozen om per 1 januari 2015 een aantal diensten zelf te gaan uitvoeren binnen het Centrum voor Maatschappelijke Deelname; dit betekent een halvering van de jaarlijkse subsidie.

Per 1 januari 2016 zijn 5 medewerkers huiselijk geweld overgegaan naar Veilig Thuis, van de gemeente Helmond hebben we een vergoeding voor de frictiekosten ontvangen. Verder is per 31 december 2016 de detachering naar Vers Aan Tafel gestopt, hiervoor is eveneens een vergoeding voor frictiekosten ontvangen.

Deze voorziening is gevormd voor frictiekosten inzake organisatiekosten en overheadkosten en valt in 2017 vrij.

Productieverlies langdurig zieken

Deze voorziening is gevormd ter compensatie van het productieverlies van langdurig zieken alsmede voor kosten verband houdend met het beëindigen van de arbeidsovereenkomst.

Verlieslatende contracten

Deze voorziening is gevormd voor verlieslatende contracten. Dit betreffen contracten waarvan de verwachte toekomstige inkomsten lager zijn dan de toekomstige uitgaven. Deze voorziening valt in 2017 vrij in verband met beëindiging van contract.

Kortlopende schulden

	31 december 2017	31 december 2016
<u>Crediteuren</u>		
Crediteuren	307.210	102.757
	<u>307.210</u>	<u>102.757</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	773.539	677.739
Omzetbelasting	45.908	34.441
Pensioenen	18.162	15.296
	<u>837.609</u>	<u>727.476</u>

Overige kortlopende schulden

Vooruitontvangen bedragen	772.658	484.113
Nog te betalen bedragen	243.269	187.192
Te betalen vakantiedagen	523.321	492.773
Reservering loopbaanbudget	202.615	116.732
Te betalen nettolonen	46.780	24.433
	<u>1.788.642</u>	<u>1.305.243</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Pensioenen

De pensioenregeling voor de werknemers is ondergebracht bij PFZW en is naar zijn aard een toegezegd-pensioenregeling. De stichting heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Er is per balansdatum geen overschot of tekort in het fonds dat van invloed is op de in de toekomst door de stichting te betalen premies. De dekkingsgraad van PFZW van december 2017 is 101,1%.

Huur locaties

In het werkgebied zijn diverse locaties gehuurd. Er zijn huurverplichtingen aangegaan voor een periode van 1 (€ 611.657) en 2-5 (€396.981) jaren.

Garanties

Er zijn bankgaranties inzake de huur van diverse locaties afgegeven voor een totaalbedrag van € 9.996

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

Som der bedrijfsopbrengsten 2017 2016

Subsidieopbrengsten

WMO-subsidies	<u>11.747.121</u>	<u>10.867.211</u>
---------------	-------------------	-------------------

Onder de subsidieopbrengsten zijn opgenomen de WMO-subsidies van de gemeenten Asten, Geldrop Mierlo, Gemert Bakel, Deurne, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren en Son en Breugel.

In het kader van deze WMO-subsidies worden diensten uitgevoerd die bijdragen aan het versterken van de zelfredzaamheid van burgers, versterken van de eigen regie en de burgerkracht. Dit wordt gerealiseerd door sociale netwerken om mensen te bouwen, burgerinitiatieven en vrijwilligersorganisaties te ondersteunen en vrijwilligers te werven en in te zetten.

WMO-subsidies worden definitief vastgesteld na indiening van de jaarrekening, er is geen reden om aan te nemen dat de definitieve vaststelling zal afwijken van de in de jaarrekening verantwoorde bedragen.

Overige opbrengsten in werkgebied

Overige opbrengsten	<u>4.302.840</u>	<u>3.909.741</u>
---------------------	------------------	------------------

Onder de overige opbrengsten zijn eenmalige (project)subsidies en sponsorbedragen van de diverse gemeenten opgenomen. Dit betreffen voornamelijk innovatieve projecten waaronder VoorleesExpress, Taalbevordering, Zorg en Gemak plus en Stadsleerbedrijf.

Som der bedrijfskosten

2017 2016

Personeelskosten

Lonen en salarissen

Lonen en salarissen	<u>10.484.440</u>	<u>9.622.447</u>
---------------------	-------------------	------------------

Sociale lasten

Premies sociale verzekeringen	<u>1.609.705</u>	<u>1.493.396</u>
-------------------------------	------------------	------------------

Pensioenlasten

Pensioenpremie	<u>898.013</u>	<u>808.571</u>
----------------	----------------	----------------

Overige personeelskosten

Arbodienst	66.587	50.902
Deskundigheidsbevordering	69.958	45.953
Voorziening productieverlies langdurig zieken	58.349	117.328
Voorziening verlieslatende contracten	-42.331	-10.969
Overige personeelskosten	<u>90.682</u>	<u>-25.977</u>
	<u>243.246</u>	<u>177.236</u>
	<u>13.235.404</u>	<u>12.101.650</u>

Gedurende 2017 waren er gemiddeld 212 fte's (2016: 197 fte's) in dienst van LEV groep Leven en Verbinden. Per 31 december 2017 bedraagt het aantal FTE van LEVgroep Leven en Verbinden 215,6.

Bezoldiging topfunctionarissen op grond van dienstbetrekking

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (verder: WNT) in werking getreden. De bestuurder en de leden van de Raad van Toezicht worden op grond van deze wet gezien als topfunctionaris. In het kader van de WNT worden de volgende gegevens gemeld:

Raad van Toezicht: De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding van € 2.700 en de voorzitter ontvangt € 5.000 per jaar.

01-01-2017 - 31-12-2017

Naam	Functie	Vergoeding
J. van Balveren	Voorzitter	5.000
Y. van Mierlo	Vicevoorzitter	3.850
S. Soeterboek	Lid	2.700
P. Tijssen	Lid	2.700
T. Dingen	Lid	2.700
M. van Baars	Lid	2.700

Raad van Bestuur: 01-01-2017 - 31-12-2017

Naam	Functie	Toelichting
J.P. Ragetlie	Bestuurder	Het salaris is conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Totale bezoldiging 2017 in euro's

Beloning:	95.432
Sociale verzekeringspremie	9.827
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen:	369
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn:	10.328
Totaal bezoldiging:	<u>106.129</u>

	2017	2016
Afschrijvingen		
<i>Afschrijving materiële vaste activa</i>		
Gebouwen en terreinen	10.577	9.509
Inventarissen	78.618	146.595
Vervoermiddelen	2.215	2.215
Subtotaal	<u>91.410</u>	<u>158.319</u>
Afboeking materiële vaste activa	<u>-1.750</u>	<u>7.927</u>
	<u>89.660</u>	<u>166.246</u>

	2017	2016
Huisvestingskosten		
Huren	571.550	575.198
Gas, water en elektra	76.609	44.547
Schoonmaakkosten	85.083	60.170
Overige huisvestingskosten	239.566	89.264
Telefoon en internetverbinding	131.013	173.904
	<u>1.103.821</u>	<u>943.083</u>

	2017	2016
Algemene kosten		
Kosten automatisering	574.779	569.331
Contributies en abonnementen	56.415	51.005
Kopieën en drukwerk	9.817	44.537
Kantoorbenodigdheden	6.364	6.107
Porti	29.287	28.562
PR/voorlichting	13.326	27.765
Advieskosten en externe deskundigen	72.559	38.887
Regionale beschikbaarheidsdienst	40.288	40.581
Raad van Toezicht	23.810	21.917
Dubieuze debiteuren	47.000	0
Overige algemene kosten	<u>106.331</u>	<u>75.915</u>
	<u>979.975</u>	<u>904.609</u>

	2017	2016
<u>Activiteitskosten</u>		
Wijkhuizen en dienstencentra	56.559	80.502
Diverse activiteitskosten	257.857	259.312
Huur projecten	40.973	38.123
Inhuren diensten projecten	107.029	105.903
Drukwerk projecten	60.787	59.638
Automatisering projecten	30.337	16.838
Vrijwilligers	139.909	144.132
Tolkendiensten	7.171	4.404
	<u>700.622</u>	<u>708.852</u>

	2017	2016
<u>Bijzondere lasten en baten</u>		
Tegemoetkoming frictiekosten gemeente Geldrop Mierlo	28.132	56.213
Tegemoetkoming frictiekosten gemeente Helmond (veilig thuis)	39.820	39.820
Tegemoetkoming frictiekosten Vers Aan Tafel	10.000	
Kosten verzelfstandiging Dorpswerkplaats 't Saam	0	-43.463
	<u>77.951</u>	<u>52.569</u>

De tegemoetkoming frictiekosten gemeente Geldrop Mierlo is een vrijval van de tegemoetkoming die in 2015 is ontvangen. Deze bijdragen is ter dekking van personeels- en organisatiekosten welke in 2017 zijn gemaakt en in de jaarrekening zijn verantwoord onder de betreffende posten. De tegemoetkoming frictiekosten gemeente Helmond is een vrijval van de tegemoetkoming die in 2016 is ontvangen van de gemeente Helmond bij het overgaan van medewerkers huiselijk geweld naar Veilig Thuis. Deze bijdragen is eveneens ter dekking van personeels- en organisatiekosten welke in 2017 zijn gemaakt en in de jaarrekening zijn verantwoord onder de betreffende posten. De tegemoetkoming frictiekosten Vers Aan Tafel is een vrijval van de tegemoetkoming die in 2016 is ontvangen van VAT bij het beëindigen van het contract. Deze bijdragen is eveneens ter dekking van personeels- en organisatiekosten welke in 2017 zijn gemaakt en in de jaarrekening zijn verantwoord onder de betreffende posten.

Financiële baten en lasten

	2017	2016
<u>Rentebaten en soortgelijke opbrengsten</u>		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>6.805</u>	<u>16.719</u>
<u>Rentelasten en soortgelijke kosten</u>		
Overige rente lasten	<u>0</u>	<u>0</u>

Helmond, 27 maart 2018,

J.P. Ragetlie
Bestuurder

J.A.G.M. van Balveren
Voorzitter Raad van Toezicht

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

De stichting heeft een positief resultaat behaald van € 25.234 hetgeen toegevoegd is aan het eigen vermogen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting 'LEVgroep - Leven & Verbinden'

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting 'LEVgroep - Leven en Verbinden' te Helmond gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting 'LEVgroep - Leven en Verbinden' op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven (RJ 640) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting 'LEVgroep - Leven en Verbinden' zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ het verslag van de Raad van Toezicht.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de bestuurder den de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 27 maart 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. L.T.A. Parren RA
